

Norsk Retrieverklubb

Vi i Raserådet Toller har dessverre ikke anledning til å komme med anbefalinger av navngitte oppdrettere. Vi viser derfor til Norsk Retrieverklubbs oversikt over oppdrettere og valpeliste. Disse finner du på www.retrieverklubben.no Her finner du også viktig informasjon om tollerens egenart og behov samt informasjon om de helseproblemene som det er viktig å være klar over. Andre kontaktpunkter for å både få se tollere i aksjon og å få møte og snakke med toller-eiere og oppdrettere er på utstillinger og jakt-konkurranser for retrievere. I tillegg kan de lokale avdelingene av Norsk retrieverklubb ha samlinger. Se på aktivitetskalendere /-oversikter på hjemmesiden til henholdsvis NKK og NRK.

Raserådet har imidlertid generelle råd som vi kan gi for å finne den riktige oppdretteren for dere:

- Start med oversikten over oppdrettere. Studer hjemmesiden (hvor aktive er de med å legge ut informasjon? Hva fokuserer de på med sitt oppdrett? Bruk eventuelt Google til å finne mer informasjon om den enkelte.
- Ta kontakt med aktuelle oppdrettere og presenter dere selv og deres ønske med hensyn på valp. Det er viktig å få fram hvorfor dere vurderer en Toller
- Når dere oppnår kontakt; still spørsmål om hva de fokuserer på i sitt oppdrett. Avler de eksempelvis med tanke på spesielle bruksområder?
- Hvordan tester de sine hunder; både med hensyn på bruksområder så vel som med hensyn på helse. Som et minimum bør testing som innfrir NRKs kriterier for avlshunder være på plass. Spør om sykdommer som hofteladdysplasi, autoimmune sykdommer («Toller-syken») og øyelidelser.
- De siste årene har det blitt kjent at en alvorlig nevrologisk sykdom opptre hos toller, Degenerativ Encefalopati –forkortet DE. Det finnes en gentest for denne sykdommen, og oppdretter bør kunne dokumentere at minst et av foreldredyrene er testet fri. Ingen linjer kan anses som fri for dette dersom det ikke kan dokumenteres gjennom testing. Er en forelder fri og den andre utestet kan valpene likevel ikke bli syke, men de kan være bærere av genet.
- Helsestatus for tidligere avkom er også av interesse. Selv om en hund er fri for HD, kan den godt nedarve HD til sitt avkom! Vel så viktig som å se på den enkelte hunds HD-status, er det derfor å se på statistikken for søsknene dens og ikke minst tidligere avkom.
- Spør om hvor mange kull den enkelte avlshund er tiltenkt. Tollereren er en relativt liten rase i Norge og det er viktig å få inn mangfoldet – dvs unngå for mange kull på samme hund.
- Still også spørsmål om hvordan valpekjøpere følges opp og hvilke krav de stiller til sin valpekjøper.

- Det er også lov å spørre om de har noen referanser (tidligere kjøpere) som kan kontaktes for å høre litt om deres hunder.
- Dersom et valpekull er planlagt så spør oppdretteren om hvorfor nettopp de to hundene ble valgt til å parres, -hvilke gode egenskaper har de, -hvilke svake sider har de?

Hva som bør vektlegges ved valg av oppdretter;

- Følger oppdretteren NKKs etiske grunnregler i avl, Norsk retrieverklubbs kriterier for godkjente avlshunder og RAS (Rasespesifikk avlsstrategi)?
- Virker oppdretter interessert i hva du kan tilby valpen? Vil han eller hun vite hvorfor du vil ha en toller, og om du vet hva det innebærer? Vil du som valpekjøper følges opp?
- Er oppdretter aktiv med sine egne hunder? Dette er spesielt viktig hvis du er ute etter en hund med spesielle egenskaper, for eksempel som til jakttraining og/eller praktisk jakt, bruks, lydighet, spor eller redningshund. Aktive oppdrettere får ofte aktive valpekjøpere, og det er lett å få kunnskap om hunder fra tidligere kull.
- At hunder er «snille og greie» er ikke nødvendigvis det samme som at de er gode avlshunder. Tollere kan ha høyt stressnivå, og tendens til å lage mye lyd. Dette er viktig å håndtere riktig fra begynnelsen for at det ikke skal skape problemer når hunden er voksen – spør hva oppdretter tenker om dette på de aktuelle hundene.
- Dersom du «bare» er ute etter en familiehund, så er det verd å merke seg at retrievernes grunnleggende jaktegenskaper også er med på å gjøre en hund til en god familiehund – blant annet nervefasthet, evne til raskt å skifte fra aktivitet til ro, toleranse overfor andre hunder og mennesker.
- Noen oppdrettere selger etter ventelisteprinsippet, du får valp når det blir din tur på listen – andre plukker valpekjøpere etter helt andre prinsipper og sier gjerne nei til mange mellom hver de sier ja til.
- Det hender at oppdrettere tilbyr valp på såkalt forvertsavtale. Dette innebærer at oppdretter har rett på et gitt antall valpekull etter valpen. I utgangspunktet så anbefaler vi å være svært kritisk og å innhente råd fra utenforstående før man inngår en slik avtale. Spesielt gjelder dette hvis oppdretter skal beholde eierskapet til hunden inntil betingelsene er innfridd. Du har da ikke råderett over hunden din, og ved konflikt kan oppdretter ta den tilbake uten varsel.

Vær kritisk i din vurdering:

- Ville du solgt en valp til noen du ikke hadde truffet personlig?
- Ville du sendt en liten valp alene med fly?

En del av informasjonen som er nevnt overfor kan også finnes i DogWeb (NKK's database over norskregistrerte hunder). Søk på kennelnavnet til oppdrettere eller den enkelte hund, og du kan få mye info om både avlsdyr og avkom generelt fra hver oppdretter. En indikasjon på oppdretters oppfølging av valper er å se på antall hunder fra denne kennelen som er HD-røntget. Seriøse oppdrettere sørger for at de fleste valpekjøpere sjekker valpene for dette. Ikke bli skremt om du ser

at en og annen hund fra en oppdretter har HD, det finnes ingen garanti for at dette ikke dukker opp innimellom (og alle oppdrettere får valper med sykdommer innimellom) – men det som skiller en seriøs oppdretter fra en mindre seriøs er gjerne noe så enkelt som ærlighet og det konkrete arbeidet de legger ned for å unngå sykdommer! Dersom du ikke har tilgang, så spør noen som du kjenner som er medlem av Norsk Kennel Klub eller annen hundeklubb, så kan de hjelpe deg med å få tilgang til DogWeb.

Så til slutt – har DU gjort deg opp en mening om hvorfor du nettopp vil ha en toller? Mange tror dessverre at en toller en golden retriever i mer hendig størrelse. Alle som kjenner rasen vet at dette er veldig feil! De fleste tollere har et mye høyere aktivitets- og stressnivå enn golden retriever, og det er en krevende hund i en liten kropp. Skal en toller fungere godt som en familiehund, ligger det til grunn solid grunddressur og mye riktig sosialisering – og riktig mengde mosjon og aktivisering gjennom livet. Dessverre ser vi innimellom at unge tollere omplasseres eller avlives i ung alder, da de har utviklet stressrelatert problematferd eller at eier innser at hunden krever mer aktivitet enn hva de var klar over.

Det er veldig viktig at en tollervalp lærer seg å roe ned, konsentrere seg og ikke under noen omstendighet stresses opp over tid. Derfor er vi forsiktige med å uten videre anbefale rasen til familier med små barn, nettopp fordi dette krever veldig god oppfølging og kontroll for å unngå at valpen blir stresset av ukontrollert lek og herjing.

Det er ikke umulig å lykkes med en toller verken for en førstegangs hundeeier eller en barnefamilie, men man må fra første dag være bevisst på hvordan valpen håndteres og hvordan den trenes og sosialiseres riktig. For mange vil nok en roligere større rase eller en mindre selskapshunderase være et bedre utgangspunkt for et vellykket hundehold.

Så følg magefølelsen, ring oppdrettere og snakk med dem, selv om de ikke har aktuelle kull. De seriøse vil likevel gi deg råd og vink, og kanskje anbefale noen du bør kontakte. Vær ærlig på hva du vil bruke hunden til, så er sjansen større for at du finner en oppdretter som har valper som passer for deg. Og husk, alle tollervalper er veldig søte – men på sikt er det store kvalitetsforskjeller både i henhold til gemytt, helse og bruksegenskaper. Vær derfor ikke redd for å vente på den som er riktig nettopp for deg!

Vi ønsker deg lykke til!